

Leef, Bouw, Verbind - Mit uch, Veur uch!

Samen Leven, Samen Bouwen, Samen Verbonden.

VERKIEZINGSPROGRAMMA
2026-2030

**EIJSDEN-
MARGRATEN**

VOORWOORD

Met trots presenteren wij u het verkiezingsprogramma van **CDA Eijsden-Margraten**. Wij zijn meer dan een politieke partij; wij zijn een hechte gemeenschap van betrokken inwoners die zich met hart en ziel inzetten voor onze dorpen, kernen, gehuchten, onze streek en onze medemens. Al ruim veertig jaar werken wij vanuit dezelfde stevige basis: respect, saamhorigheid en betrouwbaarheid. Deze waarden vormen het fundament van ons handelen en geven richting aan onze keuzes voor de toekomst van Eijsden-Margraten.

Onze kracht ligt in onze lokale verankering. Wij kennen onze kernen, onze verenigingen, onze ondernemers en onze inwoners. Wij luisteren naar wat er leeft, staan open voor gesprek en werken aan concrete resultaten die bijdragen aan brede welvaart en het dagelijks leven verbeteren. Daarbij varen wij onze eigen koers. Hoewel wij onderdeel zijn van een landelijke partij, kijken wij steeds naar wat hier, in onze eigen gemeente, écht nodig is. Nuchter, resultaatgericht en met de durf om keuzes te maken.

We zijn een partij met veel ervaring én met veel vernieuwing. Daar zijn wij trots op en daar zit onze kracht. Ervaren partijleden ondersteunen ons en maken ruimte voor nieuwe gezichten, frisse ideeën en een nieuwe generatie betrokken mensen. Zo verbinden wij ervaring met vernieuwing, blijven we stevig in onze waarden en scherp in onze koers – altijd met oog voor wat er leeft, dichtbij de mensen.

We blijven dagelijks werken aan het waarmaken van onze ambities. Samen *leven* wij hier in vrijheid. Samen *bouwen* we aan een sterke gemeente voor nu én in de toekomst. Samen zorgen we voor *verbinding*!

CDA Eijsden-Margraten

Leef, bouw, verbind - **Mit uch, Veur uch!**

INLEIDING

CDA Eijsden-Margraten gaat voor het allerbeste voor onze mooie gemeente. Wij willen dat iedereen hier prettig kan wonen, werken en leven, en dat onze kinderen later dezelfde kansen en kwaliteit van leven ervaren. Daarom zetten we in op voldoende betaalbare woningen, sterke kernen en een leefomgeving die uitnodigt tot ontmoeten, bewegen en ontspannen. Duurzaamheid en rentmeesterschap spelen hierbij een belangrijke rol: zorgvuldig omgaan met onze omgeving, middelen en mogelijkheden, zodat we een toekomstbestendige gemeente achterlaten voor de volgende generaties.

Met onze jarenlange bestuurservaring nemen wij verantwoordelijkheid voor een financieel gezonde gemeente. In iedere afweging staat het algemeen belang centraal: de juiste balans tussen prettig wonen, zorg voor elkaar, een vitale economie, toerisme, het landschap en natuur. Daarbij blijven we investeren in de leefbaarheid van onze kernen, zowel sociaal als cultureel.

Onze slogan **“Leef, Bouw, Verbind – Mit uch, Veur uch!”** verwoordt waar wij voor staan en vormt de leidraad voor ons handelen in de komende bestuursperiode. Het is onze stip op de horizon voor een gemeente waarin inwoners centraal staan en waarin we samen werken aan een sterke en leefbare toekomst. *Leef* staat voor een gemeente waarin het vandaag goed wonen, werken en samenleven is. *Bouw* betekent verantwoordelijkheid nemen voor wat lokaal speelt én voor ontwikkelingen verder weg die invloed hebben op onze gemeenschap, met oog voor de generaties van morgen. *Verbind* staat voor samen keuzes maken, in gesprek blijven en werken aan onderlinge betrokkenheid — *mit uch, veur uch*. In Eijsden-Margraten is het goed leven. Dat willen we niet alleen behouden, maar samen verder versterken.

Tegelijkertijd leven we in een wereld met voortdurende uitdagingen: conflicten en dreigingen die onze vrede en vrijheid raken, klimaatverandering, voedsel- en waterzekerheid, migratie en digitale veiligheid. Ook op Europees en nationaal niveau en Euregionaal zijn er belangrijke opgaven, zoals energiezekerheid, economische stabiliteit, woningtekorten, zorg en onderwijs, veiligheid en de transitie naar een duurzame samenleving. Wij beseffen dat lokaal beleid nooit los staat van deze bredere ontwikkelingen en dat waakzaamheid, verbondenheid en verantwoordelijkheid altijd nodig zijn – dichtbij huis én wereldwijd.

Daarom blijven we altijd de verbinding zoeken. Door te luisteren naar elkaar, respect te tonen en aandacht te hebben voor wat er in onze gemeenschap leeft, vinden we elkaar ‘in het midden’. Uiteindelijk moeten we het samen doen. Ons team bestaat uit mensen die midden in de samenleving staan, actief zijn in het verenigingsleven en met beide voeten in de kernen staan. Dankzij onze sterke provinciale en landelijke netwerken kunnen we bovendien kansen benutten die onze gemeente verder helpen.

Om helder te maken waar het CDA Eijsden-Margraten voor staat, is dit verkiezingsprogramma opgesteld. U leest hierin waar wij, met de kennis van nu, de komende

vier jaar in willen investeren en welke lokale visie en uitgangspunten ons richting geven bij het maken van onze keuzes.

Hier gaan wij voor - hie gunt v'r veur!

Niet praten, maar doen!

Gae gezèver, meh doon!

Plannen blijven geen plannen. We geven verder uitvoering en realisatie aan de ingezette koers voor de bouw van 2.000 woningen. Dit doen wij met een duidelijke opgave van circa 900 woningen tot en met 2030 en ongeveer 1.100 woningen verder in de toekomst.

Een leefbaar dorp nu en later, samen maken we waar!

E leefbaar dörp noe en later: samen make v'r 't woer!

Woningbouw staat nooit op zichzelf. Nieuwe woningen zijn een kans om te investeren in **brede welvaart**: levendige kernen, ontmoetingsplekken, duurzaamheid, voorzieningen en groene ruimte. Door slimme **gebiedsontwikkeling** versterken we de sociale samenhang, de economie en het landschap, en maken we onze gemeente **sterk en robuust** – nu en voor toekomstige generaties.

lokale kracht, wereldklasse impact!

Plaatselijke krach, wereldklasse impact!"

We ontwikkelen **een heldere economische visie** die oog heeft voor het versterken van de lokale ondernemers, de agrarische sector en het toerisme, én tegelijk kansen benutten van grotere projecten zoals de Einstein Telescope, de Health Campus en onze drie bedrijventerreinen. Zo versterken we de economie, creëren we werkgelegenheid en zorgen we voor een veerkrachtige en toekomstbestendige gemeente.

Verbinden wat groeit: mens, natuur en landbouw.

Verbeende wat greujt: miensj, natuur en landbouw.

Wij staan voor een landbouw die mensen verbindt: boeren, omgeving, natuur en overheid werken samen aan een toekomstbestendige sector. Met één duidelijk aanspreekpunt vervangen we versnipperd beleid door helderheid en vertrouwen. Zo bouwen we samen aan een landbouw die niet alleen voedsel produceert, maar ook gemeenschappen en landschappen versterkt en toekomst biedt om goed te kunnen wonen, werken en leven.

Inwoners aan zet, gemeenschap in beweging.

De luuj dunt t, de gemeensjap bewaegt.

Wij geloven in de kracht van inwoners. Met een burgerbegroting geven we bewoners financiële middelen én zeggenschap om hun ideeën voor de buurt of het dorp zelf te realiseren. Inwoners dienen plannen in en beslissen samen welke initiatieven worden uitgevoerd. Zo versterken we betrokkenheid, eigenaarschap en vertrouwen, en maken we samen werk van een leefbare en sterke gemeenschap. We bouwen voort op de ingezette koers en werken toe naar budget van € 100.000,-.

Hier zit de kracht!

Hier zit de kracht!

Verenigingen verbinden mensen en houden onze dorpen en wijken leefbaar. Daarom ondersteunen we initiatieven die extra bijdragen aan ontmoeting en samenhang. Met de Verbindingspot van € 50.000,- geven we verenigingen de ruimte om nieuwe ideeën te realiseren. Zo bouwen we samen aan verbonden en vitale gemeenschappen.

Met lef investeren - verantwoord en gezond!

Mit lef investere - verantwoord en gezond!

Wij zijn en blijven een gemeente die investeert in leefbaarheid, voorzieningen en toekomstbestendigheid. Dat doen we verantwoord en eerlijk: we verhogen alleen de OZB indien noodzakelijk en nooit meer dan de inflatie, zodat de lasten voor inwoners beheersbaar blijven.

Verbind generaties, spreek Limburgs.

Verbind generaties, Kal plat!

Het Limburgs dialect: onze taal van thuis en identiteit. Het Limburgs verbindt jong en oud en versterkt de gemeenschapszin in onze dorpen en kernen. Voor ons is het belangrijk dat deze taal niet alleen gekoesterd wordt, maar ook actief wordt doorgegeven aan volgende generaties. Wij zetten ons in om het dialect zichtbaar en hoorbaar te houden, op zoveel mogelijk plekken: in het onderwijs, binnen de gemeentelijke organisatie én in de openbare ruimte. Zo blijft het Limburgs een levendig onderdeel van ons dagelijks leven en onze cultuur.

Van kinderraad tot tienerraad: jouw stem telt.

van keenderraad tot tienerraad: dien sjtum tilt

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren vanaf jonge leeftijd leren hoe democratie werkt. Daarom maken we onze jeugd al bekend met het democratisch proces via de kinderraad en kinderburgemeester. Om jongeren nog meer een stem te geven, breiden we dit uit met een **tieneraad**. Zo betrekken we jongeren actief bij beslissingen in de gemeente, stimuleren we betrokkenheid en laten we zien dat hun stem écht telt.

BOUWEN EN WONEN

Het CDA Eijsden-Margraten kiest voor woningen die passen bij de behoeften van inwoners, met respect voor landschap, erfgoed en dorpsidentiteit. De focus ligt op starters, doorstromende gezinnen en senioren die kleiner of levensloopbestendig of in een zorgwoning willen wonen. Daarbij houden wij uitdrukkelijk oog voor mensen uit onze dorpen om gewortelde inwoners kansen te bieden vanuit de gemeenschapszin. Dit doen wij om de leefbaarheid en voorzieningen zoals scholen, winkels en verenigingen te behouden.

Vanwege beperkte ruimte zetten we ook in op herbestemming van leegstaande gebouwen, behoud van groen en dorps karakter. Betaalbaarheid is essentieel, met aandacht voor koop en sociale en middeldure huur, starters en senioren. Woningbouw gaat hand in hand met goede bereikbaarheid, verkeersveiligheid en toekomstbestendige voorzieningen. Zo blijft Eijsden-Margraten zelfstandig en vitaal, met sterke dorpen, voorzieningen en verenigingen.

We hebben de afgelopen jaren sterk ingezet op woningbouw en woningbouwplannen in maar liefst 15 kernen. Daar wordt ook de komende 4 jaar op doorgebouwd. Plannen blijven geen plannen maar worden gerealiseerd! Voor iedere kern, met een duidelijke en passende woningmix.

Plannen blijven geen plannen, maar worden gebouwd!

Wat doen we hiervoor?

- In de komende collegeperiode gaan we over tot een actieve grondpolitiek om gronden te verwerven
- Voor alle door de raad benoemde bouwplannen worden in de komende periode omgevingsplannen gerealiseerd
- Dan wel in eigen risico, dan wel in partnerschap worden de vastgestelde omgevingsplannen daadwerkelijk tot woningen omgezet
- Inwoners worden bij de ontwikkeling, woningmix en afwerking van de infrastructuur actief betrokken
- Bouwplanprocedures worden integraal beoordeeld en versneld

Wij maken ons sterk voor:

1. Woningbouw in alle kernen

Woningen zijn niet alleen nodig in de grote steden en bij de grote stations, maar ook in onze dorpen en kernen. Daarbij blijven we een landelijke gemeente waarbij de vitaliteit van de dorpen voorop staat en er aandacht is voor het dorpse karakter en de eigen identiteit van iedere kern. Daarbij bouwen we in eerste instantie voor eigen inwoners, maar ook voor de regionale opgave en opvang van statushouders. Wij maken ons sterk voor wonen in eigen dorp. Woningbouw gaat hand in hand met investeringen in voorzieningen en bereikbaarheid. We denken creatief mee bij de herbestemming van (karakteristieke) leegstaande gebouwen.

2. Starters

De gemeentelijke starterslening is een ongekend succes! Dit als gevolg van een wijziging geïnitieerd door het CDA Eijsden-Margraten na jaren van stilstand. Veel starters hebben

hiermee een woning kunnen bemachtigen. Voor startersleningen blijven wij geld vrijmaken in onze begroting.

3. Senioren

Senioren kunnen langer zelfstandig blijven wonen door de bouw van levensloopbestendige woningen, al dan niet in combinatie met (extramurale) zorg in de directe nabijheid. Er wordt ruimte geboden voor flexibele en tijdelijke woonvormen, zoals mantelzorgwoningen en kangoeroewoningen.

ONDERWIJS

Gemeenten in Nederland hebben vooral een rol in de randvoorwaarden voor onderwijs, zoals huisvesting, leerlingenvervoer, de 'couleur locale' en het bieden van openbaar onderwijs.

Betrokkenheid bij alle basisscholen is belangrijk, maar ook buitenschools onderwijs voor jong en oud wordt gestimuleerd, zoals muziek, sport, taal en digitale vaardigheden. De 'Bieb op school' behouden we om de leesvaardigheid te verbeteren.

Vroeg meertalig onderwijs en aandacht voor lokale dialecten ('Plat kalle') verrijken de ontwikkeling van kinderen, evenals kennis van de Franse taal. Goed peuteronderwijs en voor- en vroegschoolse educatie blijven voor iedereen toegankelijk.

Goede huisvesting van basisscholen is essentieel en moet continu kunnen blijven ontwikkelen om kwaliteitsonderwijs te waarborgen.

Wat doen we hiervoor?

- We zorgen samen met de scholen voor degelijke, toekomstbestendige en duurzame schoolgebouwen. We investeren in gezonde schoolgebouwen. Een goed binnenklimaat op school is een basisvoorwaarde voor goed onderwijs: kinderen leren beter in frisse en gezonde klaslokalen.
- We faciliteren beweging in een natuurlijke omgeving en rondom de school. Bewegen stimuleert de geest.
- Nieuwe scholen - zijn de scholen van de toekomst. Biobased materiaalgebruik en circulair zijn onderwerpen waar kinderen direct bij betrokken kunnen worden.
- Onze scholen hebben een duidelijke binding met de kernen, waarbij scholen samenwerken met lokale verenigingen, ondernemers en agrariërs. Lokale tradities en gebruiken worden geïntroduceerd en gestimuleerd bij de leerlingen. Denk hierbij aan schoolcarnaval, Bronk-lessen, dialectlessen, verkeerslessen, etc.
- We stimuleren het praten van dialect bij zowel peuteropvang als basisschool.
- Buitenschools onderwijs wordt gestimuleerd, zoals muziek, cultuur, sport en digitale vaardigheden
- We zijn tegen verdere centralisatie van het basisschoolonderwijs.
- We vinden dat peuteronderwijs voor elk kind binnen de gemeente toegankelijk moet zijn.
- We ondersteunen en faciliteren cultuur- en kunsteducatie, zoals muziek, dans en kunst en verbinden dit aan verenigingen.
- We stimuleren vroegsignalering en aanpak van (taal)achterstanden bij het jonge kind.

STERKE DORPEN, LEEFBARE KERNEN EN RUIMTE OM SAMEN TE KOMEN.

Onze dorpen, kernen en gehuchten vormen het hart van Eijsden-Margraten. Het zijn plekken waar mensen elkaar kennen, waar verenigingen bloeien en waar we samen werken aan een hechte gemeenschap. CDA Eijsden-Margraten wil dat onze dorpen vitaal en leefbaar blijven. We zetten ons in voor dorpen waar jonge gezinnen willen blijven, ouderen goed kunnen wonen en ondernemers kansen zien. Daarbij zijn verenigingen, sportclubs en dorpshuizen onmisbaar voor onze gemeenschap. Ze zorgen voor verbinding, ontmoeting en ontspanning. Wij zijn ervan overtuigd dat een sterk Eijsden-Margraten begint bij sterke dorpen. Dorpen waar mensen elkaar ontmoeten, samen sporten, feesten, zingen en zorgen voor elkaar. Samen zorgen we dat onze dorpen bruisen van leven — vandaag én morgen.

Onze gemeente is altijd een plek geweest waar verenigingen, families en vriendschappen sterk geworteld zijn maar waar ook nieuwe inwoners zich vestigen en bijdragen leveren aan de gemeenschap. Samen zorgen ze voor dynamiek, groei en versterking van de lokale economie, voorzieningen en verenigingen.

Dat betekent:

- Behoud van voorzieningen zoals basisscholen, winkels, ondernemers, huisartsen, zorgvoorzieningen en ontmoetingsplekken.
- Verenigingen zijn het sociale weefsel van onze dorpen. Daarom worden ze ondersteund op financieel, materieel en kennis vlak.
 - Verenigingen en vrijwilligers worden geholpen en ondersteund bij vergunningsaanvragen en regelgeving, waarbij gekeken wordt naar maatwerk en een aanspreekpunt.
 - Verenigingen worden geholpen in materiële zin, zoals bijvoorbeeld bebording, dranghekken enz.
- Meer flexibiliteit voor het gebruik van kantines en gemeenschapshuizen, zodat ze langer en vaker open kunnen blijven. Voornamelijk in dorpen daar waar een alternatief niet meer voorhanden is.
- Heldere en werkbare regels voor locaties en evenementen die ontmoeting mogelijk maken in plaats van belemmeren.
- Stimuleren van samenwerking tussen verenigingen, scholen en lokale ondernemers om het dorpsleven sterk te houden.

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Het CDA Eijsden-Margraten gelooft in een robuuste en zelfstandige gemeente die dicht bij haar inwoners staat. Besluiten worden niet van bovenaf opgelegd, maar samen met inwoners, verenigingen en ondernemers voorbereid en genomen. Vertrouwen, openheid en duidelijke verantwoording zijn de basis van goed bestuur. De gemeente is voorspelbaar, betrouwbaar en biedt dienstverlening die toegankelijk, menselijk en persoonlijk is.

Een sterke gemeente werkt samen: met inwoners, verenigingen, ondernemers, buurgemeenten en de provincie versterken we de leefbaarheid in onze kernen. Zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld is essentieel; alleen met gezonde financiën kunnen we blijven investeren in onze dorpen. Het CDA staat voor een bestuur dat dient, verbindt en betrouwbaar is, zodat inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen.

Dat betekent:

- Wij geloven in de kracht van inwoners. De burgerbegroting; een succesvolle regeling continueren we waarin inwoners zelf initiatieven kunnen aandragen, om zo nóg meer goede ideeën uit de samenleving te realiseren. We bouwen voort op de ingezette koers en werken toe naar een budget van € 100.000,-.
- We staan voor heldere, toegankelijke communicatie en actieve informatievoorziening, zowel digitaal als persoonlijk.
- Snelle en zorgvuldige afhandeling van vergunningen en aanvragen, met minder bureaucratie.
- Binnen 2 weken krijgen initiatieven een inhoudelijke reactie en wordt een contactpersoon verbonden aan de zaak.
- Een integere en betrouwbare bestuurscultuur, met verantwoording over keuzes en resultaten. Transparantie over gemeentelijke projecten, kosten en voortgang.
- Toegankelijke en klantgerichte dienstverlening met één herkenbaar loket, fysiek en digitaal, met ondersteuning voor inwoners die daar hulp bij nodig hebben.
- Intensieve samenwerking met buurgemeenten, provincie en grensregio om kansen te benutten.
- Zorgvuldig en verantwoord omgaan met gemeenschapsgeld.
- Investeren in leefbaarheid en toekomstbestendige voorzieningen.
- Wij zijn en blijven een gemeente die investeert in leefbaarheid, voorzieningen en toekomstbestendigheid. Dat doen we verantwoord en eerlijk: we verhogen alleen de OZB indien noodzakelijk en nooit meer dan de inflatie, zodat de lasten voor inwoners beheersbaar blijven.
- We maken onze jeugd op jonge leeftijd al bekend met het democratisch proces, door middel van een kinderraad en kinderburgemeester. Dit breiden we uit met een 'tienerraad'.

KUNST, CULTUUR EN ERFGOED

Cultuur is het sociale cement van Eijsden-Margraten. Het verbindt mensen, versterkt de samenhang in onze kernen en geeft kleur aan ons dagelijks leven. Onze tradities, onze verenigingen en ons erfgoed vormen de identiteit van onze gemeente — een identiteit die we moeten koesteren en doorgeven aan toekomstige generaties. Het CDA ziet cultuur daarom niet als luxe, maar als onmisbare kracht binnen de samenleving.

Voor het CDA is het essentieel dat Eijsden-Margraten een levendige gemeenschap blijft waar cultuur en erfgoed wordt opgemerkt, gekoesterd en gebruikt als inspiratiebron. Onze cultuur leeft dankzij onze mensen. Dankzij jonkheden, harmonieën, fanfares, schutterijen, kerkbesturen, zangkoren en carnavalsverenigingen. Zij zijn de dragers van onze tradities én het kloppend hart van onze dorpen. Cultuur verbindt — niet alleen binnen de gemeenschap, maar ook over gemeentegrenzen en beleidsvelden heen.

CDA Eijsden-Margraten wil zich sterk maken voor een thema dat meer dan ooit relevant is - namelijk 'Vrede en Vrijheid'. Als eerste bevrijde gemeente van Nederland en met de ligging van de Amerikaanse begraafplaats in onze gemeente is het een thema dat een sterke band heeft vanuit de historie en met onze inwoners. Vanuit de verantwoordelijkheid naar onze toekomstige generaties moet het thema voor vrede en vrijheid een thema zijn dat nadrukkelijk de aandacht krijgt.

Daarnaast is Eijsden-Margraten rijk aan cultuurhistorie. Met 394 rijksmonumenten – het hoogste aantal van Limburg na Maastricht – én karakteristieke kernen in een bijzonder landschap, beschikt onze gemeente over een unieke schatkamer aan erfgoed. Dit erfgoed is niet alleen waardevol voor onze identiteit, maar speelt ook een belangrijke rol in toerisme.

Het CDA Eijsden-Margraten kiest voor een levendige culturele identiteit. Dat betekent:

- Jonkheden, zangkoren, harmonieën, fanfares, schutterijen, parochiebesturen en carnavalsverenigingen worden niet alleen in woord gewaardeerd, maar ook financieel.
- De gemeente zet zich actief in om tradities te behouden, zoals bijvoorbeeld het meewerken aan de toekomst van het Den halen.
- Wij kiezen ervoor om monumenten en karakteristieke gebouwen te beschermen, zichtbaar te maken, maar ook om ze leefbaar te houden al dan niet door nieuwe functies.
- Wij stimuleren monumenteigenaren actief om regelmatig onderhoud te plegen en willen dat de gemeente daarbij een meewerkende, faciliterende partner is bij bijvoorbeeld de vergunningverlening.
- We zoeken actief naar financiële middelen voor het behoud van erfgoed (Europa, Benelux, Euregio, provincie Limburg, landelijk).
- We werken aan een innovatief en toekomstbestendig erfgoedbeleid.
- Wij vinden het belangrijk dat nieuwe inwoners worden verwelkomd in onze rijke cultuur en kennismaken met onze gewoonten en gebruiken.

- De bibliotheken van de toekomst vervullen een waardevolle rol als ontmoetingsplek en kenniscentrum voor jong en oud.
- Het thema vrede en vrijheid is uniek voor Eijsden-Margraten. Dit thema willen wij blijven uitdragen, versterken en zichtbaar maken in onze dorpen, ons onderwijs en onze evenementen.
- Als Cittaslow-gemeente dragen wij daarnaast verantwoordelijkheid. Deze internationale titel is een erkenning voor onze kwaliteit van leven, gastvrijheid, duurzaamheid en behoud van identiteit. Maar het is niet vrijblijvend: Het dwingt ons tot bewustwording en zet aan tot nadenken voor nu én voor toekomstige generaties.
- Kunst- en cultuurinitiatieven worden omarmd en financieel gefaciliteerd.
- We ondersteunen initiatieven die extra bijdragen aan ontmoeting en samenhang en die maatschappelijke doelen nastreven. Met de Verbindingspot van € 50.000,- budget geven we verenigingen de ruimte om nieuwe incidentele ideeën te realiseren. Zo bouwen we samen aan verbonden en vitale gemeenschappen.

ECONOMIE EN TOERISME

Een sterke economie is de motor van een leefbare gemeente en de basis voor goede voorzieningen, een vitale samenleving en kansen voor iedereen. In Eijsden-Margraten hebben we die sterke basis al in huis, en het CDA wil deze verder uitbouwen. Onze lokale economie draait vooral om landbouw en toerisme, waarbij ons unieke landschap het fundament vormt voor landbouw, recreatie, toerisme en ontspanning. Dit basiskapitaal koesteren en optimaal benutten is essentieel voor de toekomst van onze gemeente.

Daarnaast telt onze gemeente ruim 1.500 actieve lokale bedrijven. Van maakindustrie tot logistiek, van innovatieve bedrijven die wereldwijd opereren tot de zorg en welzijn branche. Veel ondernemingen zijn gevestigd op onze bedrijventerreinen, anderen juist midden in de kernen. Eijsden-Margraten heeft een uitstekende uitgangspositie: waardevolle bedrijven, sterke ondernemersnetwerken en een strategische ligging in de regio Maastricht en de euregio. Tegelijkertijd leeft het gevoel dat er nog meer potentieel is om te benutten. Het CDA wil dat potentieel zichtbaar maken, door helder te definiëren wat onze gemeente uniek maakt: meten is weten. Alleen door scherp te formuleren waar we in uitblinken, kunnen we gericht kiezen en sterker optreden in regionale en (eu)regionale samenwerkingen. Door vooruit te kijken en samen te werken aan sterke economische visie blijft de economie veerkrachtig en toekomstbestendig.

Met deze koers bouwen we aan een sterke, duurzame en sociaal gedragen economie. Een economie die kansen biedt aan ondernemers, inwoners en jongeren. Een economie die past bij ons landschap, onze kernen en onze identiteit.

- Wij zijn een echte wandel- en fietsgemeente en blijven voor onze inwoners hierin investeren.
- We gaan voor kwaliteit en beleving. Voor ons geen grootschalig toerisme.
- Ons prachtige landschap is voor iedereen toegankelijk, maar zonder overlast voor onze inwoners. Wij zijn gastvrij, maar vragen respect voor ons landschap, onze omgeving en inwoners.
- De gemeente als groene, plattelandsgemeente binnen de driehoek Maastricht, Luik, Aken.
- We geven toeristische ondernemers duidelijkheid door de toeristenbelasting voor een periode van 4 jaar vast te leggen.
- Het CDA Eijsden-Margraten kiest voor een toekomstgerichte economische visie die draait om stimuleren en faciliteren.
- Het versterken van de lokale economie is een speerpunt vanuit gezondheid, duurzaamheid, werkgelegenheid en goed ondernemerschap. We definiëren duidelijk wat de economische identiteit van Eijsden-Margraten is. Welke ontwikkelkansen er zijn en passen bij de kracht van onze gemeente.
- Er komt een duidelijke, lange termijn-strategie voor onze drie bedrijventerreinen, zodat ondernemers weten waar ze aan toe zijn.
- Sterke netwerken binnen én buiten de gemeente, zodat ondernemers elkaar vinden en samenwerking groeit.

- Aansluiten bij grote regionale kansen zoals de Health Campus Maastricht, de Euregionale arbeidsmarkt en innovatieclusters.
- Ruimte voor innovatie, nieuwe bedrijvigheid en duurzame technologie.
- Het stimuleren van lokale en regionale producten, die bijdragen aan korte ketens, duurzaamheid en identiteit. Wij ondersteunen initiatieven van agrarische ondernemers gericht op streekgebonden producten of innovatie.
- Een open blik naar buiten — *groot denken* — maar ook waarde blijven zien in het lokale, het kleinschalige en het eigen karakter van onze kernen.
- Het benutten van internationale kansen, zoals de komst van de Einstein Telescope, die de gehele regio economische impulsen kan bieden.
- Wij denken en werken mee aan wijzigingen van de bestemming van agrarische kavels. Bestaande agrarische bedrijven mogen uitbreiden als die uitbreiding gepaard gaat met kwaliteitsverbetering van de omgeving.
- Investeren in mogelijkheden voor jongeren en mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt om zich te ontwikkelen en werk te vinden. Iedereen telt mee — iedereen doet mee.

ZORG VOOR ELKAAR

We staan voor een inclusieve gemeente waarin iedereen deelneemt. Door doelgroepen op te noemen sluiten we automatisch doelgroepen uit en dat is niet wat wij willen. Door om te zien naar elkaar, kan iedereen het verschil maken in het leven van een ander. Eenzaamheid wordt aangepakt. Voor de komende periode is dit een extra belangrijk punt, gezien de demografische ontwikkeling binnen de gemeente Eijsden Margraten. Het aantal 65-plussers is aanzienlijk en blijft naar verwachting de komende periode stijgen. Ons motto is beter voorkomen dan genezen, daarom zetten wij ook in op gezond leven, bewegen en sport. Voor iedereen.

Sinds enkele jaren is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de WMO en de jeugdzorg. Dit zorgt voor een flinke kostenpost op onze begroting. Wij staan voor handhaving van de kwaliteit van jeugdzorg en WMO, maar zijn desondanks constant op zoek naar het meer betaalbaar maken van deze zorg. Het CDA Eijsden-Margraten is van mening dat niemand alleen hoeft te worstelen met zorgvragen of onzekerheid. Daarbij moet aandacht blijven voor de bestrijding van (onzichtbare) armoede. Dit alles moeten wij stimuleren door een versterking van de sociale basis. Hoeskamers, verenigingen en vrijwilligers zijn onmisbaar in een sterke gemeenschap en verdienen hiervoor geld, tijd en aandacht.

Wij zijn een inclusieve gemeente en sluiten niemand uit.

- Er moet duidelijkheid zijn voor inwoners waar zij terecht kunnen met hun vragen of zorgen. Daarbij hoort een goede samenwerking tussen Sociale Zaken, Jeugd en WMO en andere vormen van ondersteuning of hulp.
- Bureaucratie moet zo veel mogelijk beperkt worden, zodat er meer aandacht en tijd is voor de mens.
- Om cultuur en samenleving nog sterker met elkaar te verbinden, investeren we in gemeenschapshuizen en ontmoetingsruimtes in iedere kern.
- We investeren daarnaast in ontmoetingsplekken, buurthuizen, jeugdvoorzieningen en activiteiten voor ouderen.
- Voorzieningen moeten voor alle inwoners in alle kernen bereikbaar zijn.
- We streven naar voldoende passende woningen voor ouderen.
- Er moeten voldoende mogelijkheden zijn voor dagbesteding en respijtzorg zodat mantelzorgers niet overbelast raken.
- We houden het mantelzorgcompliment van instant.
- Schuldhelp moet laagdrempelig en toegankelijk blijven.
- We investeren in preventie en vroegsignalering bij jongeren, gezinnen en ouderen.
- Verenigingen moeten maximaal ondersteund worden om hun taak als verbinder en ruggengraat van de gemeente te kunnen uitvoeren.

VEILIGHEID EN VERKEER

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare en hechte gemeenschap. Sociale veiligheid betekent dat iedereen zich gezien, gerespecteerd en beschermd voelt: thuis, op school, bij verenigingen en in de openbare ruimte. Waar mensen zich veilig voelen, is er ruimte voor ontmoeting, ontwikkeling en vertrouwen. Het CDA staat voor duidelijke normen, preventie en samenwerking, zodat pesten, intimidatie en uitsluiting geen kans krijgen.

Ook verkeersveiligheid verdient blijvende aandacht. Veilige wegen, overzichtelijke kruispunten en veilige schoolroutes zorgen ervoor dat kinderen, ouderen en kwetsbare verkeersdeelnemers zich veilig kunnen verplaatsen. Het CDA kiest voor maatregelen die de veiligheid verbeteren en die samen met inwoners worden vastgesteld.

Daarnaast pakken we ondermijning krachtig aan. Criminele activiteiten die zich verschuilen in ogenschijnlijk normale situaties ondergraven het vertrouwen in onze samenleving en mogen geen plek krijgen in onze gemeente. Door samen te werken met politie, handhaving en inwoners en door signalen serieus te nemen, beschermen we de veiligheid en leefbaarheid van onze dorpen.

Hier gaan wij voor:

- Iedere kern moet goed en veilig bereikbaar zijn. Wij kiezen voor veilige en liefst vrij liggende verharde fietspaden en er moet een veilige route zijn van en naar basisscholen in onze kernen en naar het middelbaar en hoger onderwijs.
- Wij zijn een echte wandel- en fietsgemeente en blijven voor onze inwoners hierin investeren.
- Grotere voorzieningen concentreren zich vaak in de grotere kernen en de stad, daarvoor is het noodzakelijk dat het veilig openbaar vervoer vanuit onze dorpen uitgebreid wordt; ook in de avonduren en de weekenden.
- Wij stimuleren ook andere maatregelen voor bereikbaarheid zoals de omnibus, fietsmaatje en automaatje.
- We maken iedere verkeersgebruiker bewust van zijn deelname op straat. Campagnes als 'goed gezien' zetten we voort.
- Wij treden hard op tegen ondermijnende activiteiten, criminaliteit en drugsoverlast in onze gemeente.
- Elke inwoner moet zich zowel thuis als in de buitenomgeving veilig voelen.
- Veiligheid op bedrijventerreinen.
- We bereiden onze inwoners voor in het kader van een goede weerbaarheid en ondersteunen dit vanuit de gemeente.
- Parkeerproblemen bekijken we integraal en per kern. We zoeken maatwerkoplossingen in bijv. capaciteit, verspreiding en routing voor verschillende doelgroepen.
- We werken samen met gemeente Maastricht, Provincie Limburg en het Rijk aan een oplossing voor een betere verkeersafwikkeling aan de Kobbeweg/A2 in Gronsveld, de rijksweg Maastricht-Aken en de provinciale weg de Planck.

LANDSCHAP, LANDBOUW EN NATUUR

Eijsden-Margraten is een van de mooiste gemeenten van Nederland met een glooiend heuvelland, vruchtbare grond, eeuwenoude dorpen en een rijke agrarische traditie.

Boeren en tuinders vormen het hart van ons landschap. Zij zorgen niet alleen voor voedsel, maar ook voor het onderhoud van het landschap en de biodiversiteit. Het CDA ziet de agrariër als partner in de oplossing voor de uitdagingen van onze tijd: klimaatverandering, waterbeheer, biodiversiteit, natuurherstel en energietransitie. Wij staan voor een toekomstbestendig buitengebied, waarin natuur, landbouw en leefomgeving elkaar versterken.

“Onze omgeving is ons visitekaartje — en onze boeren zijn de rentmeesters daarvan.”

Het CDA Eijsden-Margraten kiest voor een toekomst waarin landbouw, landschap en natuur in harmonie groeien. We koesteren wat ons gebied uniek maakt en zorgen dat volgende generaties hier nog steeds kunnen wonen, werken en genieten van het prachtige Heuvelland.

In het buitengewone buitengebied bieden wij perspectief voor onze agrariërs: Ze onderhouden ons landschap, maken de gemeente ook toeristisch en recreatief aantrekkelijk en leveren lokale producten. De uitdaging is om in het buitengebied ontwikkelingen toe te laten die bijdragen aan een duurzaam renderend landschap en projecten die landschap en onderneming onderhouden. Dat vraagt om maatwerk.

- Goed leven, in balans met onze omgeving; behoud van het landelijke karakter en groene en authentieke dorpen.
- Wij versterken onze natuur, ons landschap en monumentaal erfgoed.
- Wij stimuleren het verkorten van de verkoopketen van lokale agrarische producten. Hier liggen ook kansen om de lokale producten nog meer lokaal aan te bieden met kortere ketens.
- Wij gaan voor een duurzaam renderend landschap en stimuleren projectinitiatieven die goed zijn voor landschap en ondernemingen.
- Wij bouwen voort op het project Buitengewoon Buitengebied en breiden dit uit met concrete landschapsprojecten per deelgebied.
- Landschapselementen als graften, hoogstamboomgaarden en hagen worden behouden en hersteld met meerjarige beloning voor beheer.
- De gemeente waardeert en betaalt agrariërs voor natuur- en landschapsdiensten.
- De gemeente ondersteunt de oprichting van een lokale landschap coöperatie om onderhoud en vrijwilligerswerk te coördineren.
- De gemeente werkt samen met agrariërs aan nieuwe natuurvormen, zoals kruidenrijke graslanden, agroforestry en natuurbegrazing.
- Landbouwgrond blijft in principe landbouwgrond.
- De gemeente voert een landbouweffectrapportage uit bij grote ruimtelijke plannen.

- CDA staat voor een open dialoog met boeren, burgers en natuurorganisaties – beleid maken we met hen, niet over hen. Wij zorgen voor een goede samenwerking, waarbij oog is voor transitie en innovatie en de gemeente faciliteert en stimuleert.
- Wij beoordelen initiatieven in het buitengebied met maatwerk waarbij wij kiezen voor gebiedsgericht maatwerk: geen one-size-fits-all regels, maar lokale oplossingen die passen bij ons heuvelland.
- Gestopte agrarische locaties krijgen herbestemming als dit past binnen het landschapsbeleid en zonder de burens te belemmeren.
- De gemeente faciliteert agrarische blijvers die duurzaam willen investeren in hun bedrijf.
- Er komt ruimte in het Omgevingsplan voor innovatie, verplaatsing en verduurzaming van bestaande bedrijven.
- CDA stimuleert multifunctionele landbouw: zorgboerderijen, recreatie, educatie en energieproductie.
- Jonge boeren krijgen van de gemeente langdurige pachtcontracten en ontwikkelruimte via regelluwe zones waardoor innovatie en nieuwe methoden worden gestimuleerd.
- We stimuleren smart farming, precisielandbouw en digitalisering door snelle internetverbindingen in het buitengebied.
- Samen met de campussen en de Universiteit Maastricht creëren we regionale kennisuitwisseling over bodem, klimaat en circulaire landbouw.

CIRCULAIRE ECONOMIE & DUURZAAMHEID

Duurzaamheid staat hoog op de agenda, omdat klimaatverandering steeds tastbaarder wordt. Extreem weer, zoals hoogwater, hittestress en stortbuien, laat zien dat we moeten handelen. Eijsden-Margraten kan dit niet alleen oplossen, maar iedere stap telt. Het CDA vindt dat we rentmeesterschap moeten tonen: verantwoordelijkheid nemen voor 'lokaal én verder weg' en voor 'nu én later', zodat we de aarde beter doorgeven aan onze kinderen.

Wij zetten in op energietransitie, duurzame landbouw en een circulaire economie. We maken gebruik en durven nieuwe innovatieve oplossingen in te zetten voor bijvoorbeeld waterzuivering, energieopwekking en stimuleren biobased bouwen. Hergebruik van materialen en slimme innovaties zorgen voor een toekomstbestendige, betaalbare leefomgeving.

Duurzaamheid raakt alle beleidsdomeinen: economie, leefomgeving, energie en sociaal domein. Met deze aanpak versterken we de gemeenschap, beschermen we het milieu en bouwen we aan een veerkrachtige, innovatieve en circulaire toekomst voor Eijsden-Margraten.

Hier gaan wij voor:

- Een goede en actieve samenwerking met onze buurgemeenten en de provincie. We nemen een actieve rol bij projecten zoals het Zuidelijk Maasdal en Liquid commons. En we zoeken samenwerking met andere partijen zoals de LLTB en Waterschap.
- We nemen maatregelen tegen hoogwater en tegen droogte. We realiseren een gebiedsgerichte wateraanpak: water vasthouden, sub-irrigatie en het voorkomen van erosie.
- Meer groen in de dorpskernen en ruim voldoende groen is een van de voorwaarde bij nieuwbouwprojecten tegen hittestress.
- We zorgen voor meer buffercapaciteit voor opslag van water in de dorpen en het buitengebied waar nodig en zorgen voor een gereguleerde afvoer van hemelwater.
- De overheid geeft het goede voorbeeld richting een circulaire economie. Bij aanbestedingen en investeringen letten we op duurzaamheid en circulariteit.
- Inwoners en ondernemers wegwijs maken in subsidiemogelijkheden.
- De gemeente verstrekt duurzaamheidsleningen aan bedrijven en aan particulieren voor verduurzaming, met een gunstig rentepercentage.
- We stimuleren het isoleren van woningen en bedrijven en het plaatsen van zonnepanelen geïntegreerd in de gebouwde omgeving. Zonnepanelen horen primair op daken en of gevels, niet in ons landschap.
- CDA blijft tegen grootschalige windturbines in het heuvelland; het landschap is ons visitekaartje.
- We ondersteunen lokale initiatieven en stimuleren innovatie. De gemeente ondersteunt en bevordert bijvoorbeeld de productie van groen gas, restwarmte, gereguleerde afvoer van hemelwater.

VERANTWOORDING

De programmacommissie heeft zorgvuldig het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen 2026-2030 samengesteld. De commissie bestaat uit de volgende leden:

Erwin Debie
Roger Ritzen
Ronald George
Ivan Dreessen
Marc Gubbels
Niels Duits
Nadine Steijns-Huids

Het conceptprogramma is aangeboden aan het afdelingsbestuur dat het programma op haar beurt heeft voorgelegd aan de algemene ledenvergadering van 19 januari 2026.

Tijdens die vergadering werd het programma aangenomen, waarbij de leden de mogelijkheid werd geboden om in de vorm van aanbevelingen en amendementen wijzigingen aan te brengen.

Tijdens de algemene ledenvergadering van 19 januari te Rijckholt, is het voorliggende CDA verkiezingsprogramma 'Veur uch, mit uch' definitief vastgesteld.

Het CDA-programma geeft de inhoudelijke koers aan die het CDA in Eijsden-Margraten de komende vier jaar gaat varen. Het document dient als inhoudelijk kompas voor de CDA-leden en raadsleden die het CDA de komende vier jaar gaan vertegenwoordigen. Als het CDA van de kiezers mag deelnemen aan een te vormen coalitie zal dit programma als uitgangspunt dienen bij de overleggen en onderhandelingen om tot een raadsprogramma te komen voor de komende raadsperiode. Het verkiezingsprogramma bevat duidelijke politieke stellingnames over aangelegenheden in de gemeente Eijsden-Margraten. De CDA-raadsleden zien toe op de uitvoering van het programma en zijn daarop aanspreekbaar en controleerbaar, zodat het geschrevene geen papieren belofte zal zijn. Alle kandidaat raadsleden zullen zich conformeren aan het vastgestelde programma.

De programmacommissie vertrouwt erop, dat haar werkzaamheden een bijdrage leveren aan een herkenbare, betrouwbare en controleerbare CDA-politiek in de gemeente Eijsden-Margraten.